

Roditelji u akciji - RODA

Čanićeva 14, 10000 Zagreb
t: 01/6177500 // f: 01/6177510
m: roda@roda.hr // www.roda.hr

Zagreb, 14. srpnja 2014.

**n/r članovima Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora
n/r Ministru unutarnjih poslova gosp. Ranku Ostojiću**

Poštovani saborski zastupnici, članovi Odbora za zakonodavstvo i ministre Ostojiću,
obraćamo Vam se u svezi s izmjenama Konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama i posebno, amandmanom koji je uputila Vlada Republike Hrvatske na članak 4. Konačnog prijedloga Zakona.

Amandmanom Vlade bit će zakonom dopuštena vožnja djece na prednjem sjedalu, koja je, osim što je opasna, već dugi niz godina u Hrvatskoj bila nedopuštena. I roditelji i javnost prijevoz djece na prvom sjedalu u Hrvatskoj smatraju neprihvatljivim i neodgovornim ponašanjem roditelja-vozača. Ipak, takva praksa je još uvijek prisutna. Dosadašnjim zakonom je vožnja djece na prednjem sjedalu bila iznimka za djecu starosti do dvije godine, u posebnim autosjedalicama, okrenutim obrnuto od smjera vožnje.

Nejasno nam je zašto se ovim amandmanom, koji nije prošao javnu raspravu i na koji ni javnost, ni roditelji, ni stručnjaci koji se bave sigurnošću djece nisu imali prilike reagirati, razina zaštite djece smanjuje, a pod izlikom usklađivanja s Europskom direktivom. Europska direktiva 2014/37/EU na koju se poziva Vlada nigdje nije propisala da se u zakon takve odredbe stave, već samo takve odredbe nije zabranila. Začudno je zato zašto se Vlada odlučila na odredbu koja će uzrokovati negativan učinak po pitanju sigurnosti djece kao putnika u vozilu, pogotovo zato jer i praksa dokazuje da je većina djece i dalje u automobilu nevezana ili pogrešno vezana.

Studije su pokazale da je u slučaju sudara prednji red sjedala opasniji po djecu ispod 13 godina starosti¹, velikim dijelom i zbog aktiviranja zračnog jastuka, čak i kad su ona vezana u posebne sigurnosne sjedalice ili postolja. Svjesni smo da postoje situacije kada zbog broja djece ili konfiguracije sigurnosnih sustava u vozilu nije moguće svako dijete u vozilu vezati na stražnjem sjedalu međutim situacije kada se dijete do 13 godina starosti veže na prednjem sjedalu, u posebnoj sigurnosnoj sjedalici, postolju ili sigurnosnim pojasom trebaju biti iznimne, a ne općenito dozvoljene.

Svjesni smo i situacije da je za mnogočlane obitelji ovakva izmjena zakona možda prilika da nekažnjeno prevoze više djece u automobilu, ali smatramo da bi se tim obiteljima, kao što je praksa u nekim europskim zemljama, trebalo pomoći poreznim olakšicama za kupovinu automobila s većim brojem sjedala.

Dosadašnji je Zakon, od zadnjih izmjena 2008. godine, a koje su se ticale djece putnika u automobilu, imao niz odredbi koje su štatile sigurnost djece i po tome je bio jedan od najboljih u Europi. I u našoj dugogodišnjoj praksi informiranja, educiranja i podrške roditeljima, ali i suradnje s policijskim postajama u akcijama "na cesti" uvidjeli smo koliko je važno da je zakon jasan, da beskompromisno štiti djecu, ali i da se provodi, tj da se roditelje-vozače upozorava i kažnjava.

Vlada je, uz izmjene stavka 4. članka 163. uradila i druge izmjene koje zaštitu djece čine substandardnom u odnosu na dosadašnju. Tu prvenstveno mislimo na spuštanje razine

¹ Committee on Injury, Violence, and Poison Prevention. Child passenger safety. Pediatrics. 2011;127(4):788-93

zaštite starije djece. Roda je 2008. godine tražila da se obveza korištenja posebnih postolja uvjetuje visinom djeteta (150cm), a ne dobi djeteta (dosadašnji zakon - 12 godina), i pozdravljamo izmjene Zakona koje su išle u tom smjeru, ali nejasno je zašto je Vlada svojim Amandmanom spustila tu granicu na 135 do 150 cm, jer pojas automobila ne može biti adekvatna zaštita za dijete visoko svega 135 cm, maloj djeci pojas tada prelazi preko trbuha i vrata i može ih dodatno ugroziti.

Ovim Vladinim izmjenama dovode se u pitanje ne samo pozitivni učinci dosadašnjeg Zakona, već i sva zalaganja policije, stručnjaka koji se bave sigurnošću djece i nevladinih udruga, učinjena zadnjih godina.

Svjesni smo da je rasprava o prijedlogu zakona prošla i da ne postoji mogućnost izmjena i utjecaja na Vladin amandman, ali apeliramo **da se ubuduće izmjene ne rade u ovako kratkom roku (od početka javne rasprave do usvajanja zakona proći će tek mjesec dana) kako se ubuduće ne bi dogodila slična situacija da se Zakoni, zbog usklađivanja s Europskim direktivama, ne poboljšavaju, već pogoršavaju.**

Na kraju, upozorili bi Vas na pogrešku koja se dogodila u Vladinom amandmanu, a koja može uzrokovati probleme kod tumačenja odredbi članka 163. te sugeriramo da prijedlog izmijenite.

U Amandmanu na članak 4. u svezi izmjena u Članku 163., odlomak (4) glasi:

*(4) Vozač motornog vozila za prijevoz osoba koje osim sjedala za vozača ima još najviše 8 sjedala i vozila za prijevoz tereta u kojima su ugrađeni sigurnosni pojasevi ne smije u takvim motornim vozilima prevoziti djecu nižu od 150 centimetara **ako nisu smještene u posebnoj sigurnosnoj sjedalici/postolju koja su za vozilo pričvršćena sigurnosnim pojasom vozila ili posebnim kopčama u vozilu i suprotno načinu koji je odredio proizvođač posebne sigurnosne sjedalice.***

Greška u tekstu označena ljubičastom bojom je gramatičke naravi. Termin označen zelenom bojom, „**posebnoj/e**“ u kontekstu termina „sigurnosna sjedalica“ koristi se samo u odlomku (4) dok je u odlomcima (5) i (6) izostavljen, što može dovesti do pomutnje kroz mogući zaključak da se u odlomku (4) govori o specifičnim sigurnosnim sjedalicama, za razliku od onih u odlomcima (5) i (6). Mi pretpostavljamo da se u stvari u sva tri odlomka ovaj termin koristi za jednu te istu stvar – sigurnosni sustav vezanja djeteta u automobilu, kolokvijalno u hrvatskoj javnosti nazvan „autosjedalica“.

Greška u tekstu označena crvenom bojom sadržajne je naravi i formulacija teksta sugerira da **djeca moraju biti smještene** u posebne sigurnosne sjedalice/postolja **suprotno načinu koji je odredio proizvođač** posebne sigurnosne sjedalice. Također u toj formulaciji nedostaje spomen postolja, što bi se moglo interpretirati na način da nije bitno na koji način se ono koristi.

Stoga smatramo da bi ovaj odlomak trebao biti ispravljen i glasiti:

(4) Vozač motornog vozila za prijevoz osoba koje osim sjedala za vozača ima još najviše 8 sjedala i vozila za prijevoz tereta u kojima su ugrađeni sigurnosni pojasevi ne smije u takvim motornim vozilima prevoziti djecu nižu od 150 centimetara ako nisu smještene u sigurnosnoj sjedalici/postolju koje je za vozilo pričvršćeno sigurnosnim pojasom vozila ili posebnim kopčama u vozilu i u skladu sa načinom koji je odredio proizvođač sigurnosne sjedalice/postolja.

S poštovanjem,
Roditelji u akciji - RODA